Ἡ Ἑλλάς εἰς ρυθμὸν ἐντόνου οἰκονομικῆς ἀνόδου

ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΣ Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. Ξ. ΖΟΛΩΤΑ

ΑΘΗΝΑΙ. Τὴν παρ. Πέμπτην συνῆλθεν ἡ ἐτησία συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ διοικητὴς αὐτῆς, καθηγητὴς κ. Ξεν. Ε. Ζολώτας προέβη εἰς ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἰσολογισμοῦ ἔτους 1964 καὶ γενικώτερον τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας.

Ὁ κ. Ζολώτας εἶπε τὰ ἀκόλουθα σχετικῶς μὲ τὰς ἐπιτεύξεις καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς Οἰκονομίας:

Τὸ 1964 ἦτο διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν τὸ δεύτερον κατὰ σειρὰν ἔτος ἐντόνου οἰκονομικῆς ἀνόδου. Τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος (8,5% εἰς σταθερὰς τιμάς) ἦτο τὸ ὑψηλότερον τῆς τελευταίας δεκαετίας δι' ἔτος χαμηλῆς ἐλαιοκομικῆς παραγωγῆς, ἐνῶ συγχρόνως ἡ κατὰ 10,6% αὔξησις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἦτο ἡ μεγαλυτέρα ἀπὸ τοῦ 1955. Ὡσαύτως αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἐσημείωσαν κατὰ τὸ 1964 τὴν μεγαλυτέραν αὔξησιν τῆς τελευταίας ἑξαετίας.

Ἰδιαιτέρας σπουδαιότητος εἶναι ἡ κατὰ τὸ 1964 ταχεῖα αὔξησις τῶν ἀκαθαρίστων ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου (κατὰ 22,3% ἔναντι 14,9% τοῦ 1963) καὶ εἰδικῶς τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν κατὰ 36,6% ἐναντι 27,2% τὸ 1963 εἰς τρεχούσας τιμάς). Εἶναι πράγματι ἐνθαρρυντικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπιχειρηματικὴ πρωτοβουλία ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ μέγα μέρος ἐξαρτᾶται ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος τῆς χώρας ἡ οἰκονομικὴ πρόσαναταλιζομένη πρὸς μίαν σωρευτικὴν διαδικασίαν ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος.

Παρὰ τὴν αὔξησιν τῆς καταναλώσεως, κατὰ τὸ 1964 ἐσημειώθη περαιτέρω βελτίωσις εἰς τὴν κατανομὴν τῆς ἐθνικῆς δαπάνης. Καὶ τοῦτο διότι ἡ κατὰ 9% αὔξησις τῆς καταναλώσεως συνωδεύθη ἀπὸ ὑπερδιπλασίαν ποσοστιαίαν αὔξησιν τῶν ἐπενδύσεων (18,4%). Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἑπομένου πίνακος, τὸ ποσοστὸν τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἐπὶ μὲν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος ἀνῆλθεν εἰς 21% (ἔναντι 19,4% τὸ 1963), ἐπὶ δὲ τῆς ἀκαθαρίστου ἐθνικῆς δαπάνης εἰς 19,5% (ἔναντι 18,2% τὸ 1963). Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις τὰ ἐπιτευχθέντα κατὰ τὸ 1964 ὡς ἄνω ποσοστὰ εἶναι τὰ ὑψηλότερα τῆς τελευταίας δεκαετίας.

Πέραν τῆς συνθέσεως τῆς ἐθνικῆς δαπάνης ὅμως σημασίαν ἔχει καὶ ὁ τρόπος διαθέσεως τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος μεταξὺ καταναλώσεως καὶ ἀποταμιεύσεως. Ἡ ἐξέλιξις τῆς σχέσεως ἀποταμιεύσεως πρὸς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα παρέχει ἔνδειξιν περὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομίας εἰς τὴν χρηματοδότησιν τοῦ σχηματισμοῦ κεφαλαίου. Εἶναι ἑπομένως σκόπιμον νὰ παρακολουθῆται μετὰ προσοχῆς ἡ ἐξέλιξις τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἀποταμιευομένου ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος. Διὰ τὸ 1964 δὲν ὑφίστανται εἰσέτι στοιχεῖα ἐπὶ τῆς βασικῆς ταύτης σχέσεως.

Χαρακτηριστικὴ τῆς διεθνοῦς ἐμπιστοσύνης ἐντὸς τοῦ 1964, πρὸς τὸν δυναμισμὸν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ καθαρὰ εἰσροὴ κεφαλαίων ἡ ὁποία ἦτο διπλασία περίπου τῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους καὶ ἡ μεγαλυτέρα ὅλων τῶν μεταπολεμικῶν ἐτῶν. Ἡ μεγάλη αὐτὴ αὔξησις προῆλθε κυρίως ἀπὸ τὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων εἰσαχθέντα κεφάλαια.

Αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πιέσεις ἐκ τῶν ἐντόνως ἀνοδικῶν τάσεων εἰς ὅλους τοὺς τομεις τῆς οἰκονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ψυχολογικὰς ἐπιπτώσεις ἐξ ἐκτάκτων ἐξωοικονομικῶν παραγόντων, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ οἰκονομικὴ ἰσορροπία μὲ ἔλλειμμα εἰς τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν καὶ εἰς σχετικῶς ὑψηλότερον ἐπίπεδον τιμῶν. Ἡ ὕψωσις τῶν τιμῶν ὅμως ἦτο μικροτέρα ἐν συγκρίσει τόσον πρὸς τὰς σημειωθείσας παρ' ἡμῖν εἰς προηγούμενα ἔτη ὅσον καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς τοῦ 1964 ἀνατιμήσεις εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἐξεδηλώθησαν ἐπιδράσεις διὰ τῆς κατὰ 110 ἑκατ. δολλ. αὐξήσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἐλλείμματος καὶ τῆς διευρύνσεως τοῦ ἐλλείμματος τρεχουσῶν συναλλαγῶν εἰς 173 ἑκατομμ. δολλ. ἔναντι 57 ἑκατ. δολλ. τὸ 1963 καὶ 74 ἑκατομμ. δολλ. τὸ 1962.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος οὐσιῶδες τμῆμα τῆς αὐξήσεως τῆς ζητήσεως ἐκαλύφθη ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον ἐξεδηλώθη κυρίως εἰς διόγκωσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ εἰς μικρὰν σχετικῶς ὕψωσιν τῶν τιμῶν. Εἰς τὴν αὔξησιν τῶν εἰσαγωγῶν συνέβαλον περισσότερον τὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ καὶ αἱ πρῶται ὕλαι καὶ ὀλιγώτερον τὰ καταναλωτικὰ εἴδη. Τοῦτο παρέχει ἔνδειξιν ὅτι ἡ διεύρυνσις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐλλείμματος τῆς τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως.

Τὴν ὡς ἄνω διαμόρφωσιν τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας ἐπηρέασαν κατὰ τὸ 1964 καὶ αἱ διεθνεῖς οἰκονομικαὶ ἐξελίξεις, χαρακτηριστικὸν τῶν ὁποίων ἦσαν αἱ εἰς εὐρυτέραν κλίμακα πληθωρικαὶ τάσεις. Αἱ ὑψηλότεραι ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος τιμαὶ τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν συνετέλεσαν κατὰ 3,3% περίπου εἰς τὴν αὔξησιν τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ἑλληνικῶν εἰσαγωγῶν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἐκ τῆς κατὰ 123 ἑκατομμ. δολλ. αὐξήσεως τῶν εἰσαγωγῶν μεταξὺ 1963 καὶ 1964, περίπου 25 ἑκατομμ. δολλ. προῆλθον ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων. Ἑπομένως ἀκόμη καὶ ἐὰν ὁ ὄγκος τῶν εἰσαγωγῶν τοῦ 1964 παρέμενεν εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ προηγουμένου ἔτους, θὰ προέκυπτεν αὔξησις τῶν πληρωμῶν κατὰ τὰ ὡς ἄνω 25 ἑκατομμ. δολλ. ἐκ μόνου τοῦ λόγου τούτου.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐκδηλωθεῖσα κυρίως ἀπὸ τοῦ τρίτου τριμήνου τοῦ 1964 διεθνὴς κερδοσκοπία ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ἐδημιούργησε κλίμα ἐνισχύσαν τὰς ἐν Ἑλλάδι τάσεις ἀποθησαυρίσεως, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξεδηλώθησαν ἔντονοι, ἰδίως καθ' ὡρισμένας φάσεις, ὑπὸ τὴν ψυχολογικὴν ἐπίδρασιν ἐκτάκτων ἐξωοικονομικῶν παραγόντων. Οἱ παράγοντες οὗτοι ἐπηρέασαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν ἑτέρων μεγεθῶν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, βασικῆς σημασίας διὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ἰσορροπίαν αὐτῆς. Τοιαῦτα μεγέθη ἦσαν αἱ καταθέσεις παρὰ τραπέζαις καὶ οἱ ἀδηλοι πόροι. Ὁ αἰσθητῶς χαλαρώτερος ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν κατα θέσεων τὸ 1964, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς παραγωγῆς ηὐξημένας πιστωτικὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας, ἐπηρέασε τὴν ἐξέλιξιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. Ἡ κάμψις ἐξ ἄλλου μεταναστευτικῶν ἐμβασμάτων καὶ τοῦ τουριστικοῦ συναλλάγματος, ὀφειλομένη σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ψυχολογικὰς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ὀξύνεως τοῦ Κυπριακοῦ συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν διεύρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν, τὸ ὁποῖον κατὰ προηγούμενα ἔτη συνεκρατεῖτο ἀπὸ τὸ αὐξανόμενον πλεόνασμα τῶν ἀδήλων συναλλαγῶν.

Ο κ. ΞΕΝΟΦΩΝ ΖΟΛΩΤΑΣ

Μεγάλη ἡ ἀντοχὴ τῆς οἰκονομίας μας

Αἱ πιέσεις αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλώθησαν ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1964 προσελθοῦσαι κατὰ τὰ ἀνωτέρω τόσον ἐκ τῆς ἐντόνου οἰκονομικῆς ἀνόδου, τῆς ὁποίας ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ἀποτελοῦν φυσιολογικὸν ἐπακόλουθον, ὅσον καὶ ἐκ τῆς συμπτώσεως δυσμενῶν ψυχολογικῶν ἐπιδράσεων συνεπείᾳ, ἐξωοικονομικῶν κυρίως διεθνοῦς φύσεως παραγόντων, ἀντιμετωπίσθησαν ἄνευ κλονισμοῦ τῆς ἰσορροπίας αὐτῆς. Ὡς προκύπτει σαφῶς καὶ ἀπὸ τὴν ἑπομένην λεπτομερεστέραν ἐπισκόπησιν τῶν ἐξελίξεων τοῦ 1964, ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία εἶναι ὑγιὴς καὶ νέαι σημαντικαὶ πρόοδοι ἐσημειώθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Αἱ προκληθεῖσαι ὑπὸ ἐκτάκτων παραγόντων διαταρακτικαὶ ἐπιδράσεις ἀπέδειξαν τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν ἱκανότητα αὐτῆς νὰ ἀντιμετωπίζη προσωρινὰς δυσχερείας ἄνευ κλονισμοῦ τῆς ἰσορροπίας της. Τὸ γεγονὸς ὅτι μὲ ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀνόδου τόσον ὑψηλὸν ὅσον ὁ ἐπιτευχθεὶς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ παρὰ τὰ ἔκτακτα ἐξωοικονομικὰ γεγονότα κατωρθώθη καὶ ἡ ὕψωσις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν νὰ εἶναι ἐκ τῶν μικροτέρων σημειωθεισῶν διεθνῶς καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἰσορροπία νὰ μὴ ἀνατραπῆ, δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν ξένων οἰκονομικῶν σχολιαστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐχαρακτήρισαν τοῦτο ὡς ἓν ἐκ τῶν ἀξιοσημειώτων εἰς διεθνῆ κλίμακα ἐπιτευγμάτων.

Ἡ ἐμπειρία τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι μεγάλη ἡ ἀντοχὴ τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ δύναται αὕτη νὰ ἀντιμετωπίση ἰσχυροὺς κλυδωνισμούς. Ἀλλὰ καὶ αἱ πλέον ἰσχυραὶ οἰκονομίαι δύνανται νὰ ὑποστοῦν σοβαρὰς διαταραχὰς ἢ καὶ βαθύτερον κλονισμὸν εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις. Ἔργον τῶν νομισματικῶν ἀρχῶν εἶναι νὰ προλαμβάνουν κατὰ τὸ δυνατὸν τοιούτου εἴδους ἐπιδράσεις καὶ ἐξελίξεις, ὅταν δὲ ἐκδηλωθοῦν τὰ πρῶτα συμπτώματα νὰ προβαίνουν εἰς τὴν ἀναγκαίαν κινητοποίησιν πρὸς διόρθωσιν ἢ ἐξαφάνισίν των. Εἰς τοῦτο ὅμως αἱ νομισματικαὶ ἀρχαὶ πρέπει νὰ ἔχουν συμπαραστάτην ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν ὁ ὁποῖος, ὡς ἄλλως τε πράγματι συμβαίνει εἰς τὰς προηγμένας χώρας, δέον νὰ ἐπιδεικνύῃ ψυχολογικὴν ὡριμότητα καὶ πνεῦμα συνεργασίας πρὸς διατήρησιν καὶ ἐδραίωσιν τῆς νομισματικῆς σταθερότητος.

Περαιτέρω ὁ κ. Ζολώτας τονίζει:

Δέον ὅμως νὰ τονισθῆ καὶ νὰ καταστῆ κοινὴ συνείδησις ὅτι ἡ νομισματικὴ ἰσορροπία δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν μιᾶς συνεχοῦς διαδικασίας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἀλλὰ καὶ βασικὸν ὅρον διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ τὴν περιφρούρησιν τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῆς εὐημερίας τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἄνευ τῶν ὁποίων ὑποσκάπτεται ἡ δημοκρατικὴ διαδικασία τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, προϋποθέτουν ἐδραιωμένην πάντοτε νομισματικὴν ἰσορροπίαν.

Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία δὲν ἀντιμετωπίζει κινδύνους ἀνατροπῆς τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας. Οὔτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ οὔτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς πιστωτικῆς λειτουργίας ἡ ὑφισταμένη κατάστασις δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐγκυμονοῦσα κινδύνους διὰ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα. Ἡ ἐφαρμοσθεῖσα δημοσιονομικὴ πολιτικὴ ἐπέτυχε τὴν διατήρησιν οὐσιώδους πλεονάσματος εἰς τὸν τακτικὸν προϋπολογισμόν. Τοιαῦτα πλεονάσματα ἀποτελοῦν ὄχι μόνον σημαντικὴν πηγὴν χρηματοδοτήσεως τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ἐπενδύσεων, ἀλλὰ καὶ βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀνέτου καλύψεως τῶν πιστωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ὑπὸ συνθήκας νομισματικῆς ἰσορροπίας. Ἡ πιστωτικὴ λειτουργία ἐξ ἄλλου ἀσκεῖται κατὰ τρόπον σταθερῶς προωθοῦντα τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας χωρὶς νὰ ἀπειλῆται ἡ νομισματικὴ σταθερότης.

Κίνδυνοι ἐν τούτοις διὰ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα δύνανται νὰ προέλθουν ἀπὸ δύο παράγοντας, τοὺς ὁποίους ἡ νομισματικὴ πολιτικὴ εἶναι ὑποχρεωμένη ἀγρύπνως νὰ παρακολουθῆ.

Ὁ ἕτερος παράγων, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ προέλθη διατάραξις τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας, εἶναι αἱ συνεχεῖς διεκδικήσεις ἐκ μέρους διαφόρων κατηγοριῶν τοῦ πληθυσμοῦ δι' ἀλλεπαλλήλους αὐξήσεις τῶν χρηματικῶν των εἰσοδημάτων, καθ' ὃ μέτρον αὗται δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς ἐξελίξεις τῶν πραγματικῶν μεγεθῶν τῆς οἰκονομίας. Ὅταν τὰ χρηματικὰ εἰσοδήματα τῶν συμμετεχόντων εἰς τὴν παραγωγικὴν διαδικασίαν αὐξάνωνται ταχύτερον παρ' ὅσον αὐξάνει ἡ παραγωγὴ καὶ ἡ παραγωγικότης, ὁ πληθωρισμὸς εἶναι τελικῶς ἀναπόφευκτος.

Θὰ πρέπει συνεπῶς ὅλαι αἱ συμμετέχουσαι εἰς τὴν παραγωγικὴν διαδικασίαν τάξεις νὰ μὴ ἐντείνουν τὰς ἐπιδιώξεις ἀμέσου αὐξήσεως τῶν εἰσοδημάτων των πέραν τῶν ἐξ ἀντικειμενικῆς ἐκτιμήσεως τῆς οἰκονομικῆς πραγματικότητος προκυπτόντων ἑκάστοτε περιθωρίων ἱκανοποιήσεως αὐτῶν.

Ἡ δικαία συμμετοχὴ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα

Εἶναι ἐξ ἄλλου ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ δικαία συμμετοχὴ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἀποτελεῖ ὄχι μόνον εὔλογον προσδοκίαν καὶ ἀξίωσιν, ἀλλὰ καὶ πρωταρχικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ συνεργασία καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ προσπάθεια ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ.

Ὁ πρῶτος παράγων εἶναι ψυχολογικός. Παρὰ τὴν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπιτευχθεῖσαν νομισματικὴν ἰσορροπίαν εἰς τὴν χώραν μας, τὰ ψυχολογικὰ κατάλοιπα ἐκ τοῦ πληθωρισμοῦ τῆς πολεμικῆς καὶ τῆς πρώτης μεταπολεμικῆς περιόδου δὲν ἔχουν ἐκλείψει ἐξ ὁλοκλήρου. Διατηρεῖται οὕτω ὑπολανθάνουσα ἡ ἀνάμνησις τοῦ πληθωρισμοῦ, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται ἑκάστοτε διὰ τῆς ὑπερευαισθησίας τοῦ κοινοῦ ἔναντι ὄχι μόνον τῶν ἐξελίξεων εἰς τὰ νομισματικὰ μεγέθη ἀλλὰ καὶ οἱουδήποτε ἐκτάκτου οἰκονομικοῦ ἢ ἐξωοικονομικοῦ γεγονότος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται ἡ δύναμις νὰ προκαλέσῃ πληθωρισμόν. Ἡ ψυχολογικὴ αὐτὴ κατάστασις, ὁσονδήποτε ἀδικαιολόγητος καὶ ἂν εἶναι μὲ κριτήριον τὰς πραγματικὰς ἐξελίξεις, ἀποτελεῖ στοιχεῖον τὸ ὁποῖον ἡ νομισματικὴ πολιτικὴ ὀφείλει συνεχῶς νὰ παρακολουθῆ. Ἡ φοβία τοῦ πληθωρισμοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάση τὴν οἰκονομικὴν συμπεριφορὰν τῶν ἀτόμων καὶ δι' αὐτῆς τὴν διάρθρωσιν τῆς ἐθνικῆς δαπάνης, ἤτοι τὴν κατανομὴν μεταξὺ καταναλώσεως καὶ ἀποταμιεύσεως, τὸν τρόπον χρησιμοποιήσεως τῶν ἀποταμιεύσεων, τὴν ἐν γένει ἐπιχειρηματικὴν δραστηριότητα ὡς καὶ τὴν εἰσροὴν καὶ ἐκροὴν κεφαλαίων. Εἶναι διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ὅπως συμβάλωμενδλοι καὶ κυρίως τὸ σύνολον τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, οἱ ἡγέται τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ ὁ Τύπος, εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ κλίματος τῆς ἐμπιστοσύνης διὰ τῆς ψυχραίμου καὶ ἀκριβοῦς ἀξιολογήσεως τῶν ἑκάστοτε οἰκονομικῶν ἐξελίξεων.

Ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος

Ὁ κ. Ζολώτας ἔδωσε τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα διὰ τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα καὶ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα κατὰ τὸ 1964.

Συμφώνως πρὸς τὰς προσωρινὰς ἐκτιμήσεις τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς σταθερὰς τιμὰς κατὰ τὸ 1964 ἀνῆλθεν εἰς 8,5ο/ο ἤτοι ἦτο τῆς αὐτῆς τάξεως πρὸς τὸ ἐπίσης ὑψηλὸν ποσοστὸν αὐξήσεως τοῦ προηγουμένου ἔτους (8,9 ο/ο). Ἡ σημειωθεῖσα αὐξησις τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς τρεχούσας τιμὰς ἀνῆλθεν εἰς 12ο/ο ἔναντι 10,8ο/ο τοῦ 1963.

Τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως ηὐξήθη τὸ 1964 κατὰ 7,8ο/ο ἔναντι αὐξήσεως κατὰ 9,3ο/ο τὸ 1963. Τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ποσοστὸν αὐξήσεως δι' ἔτος χαμηλῆς ἐσοδείας ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μεγάλην ἐσοδείαν σίτου ἡ ὁποία προῆλθε τόσον ἀπὸ τὴν ἐπέκτασιν τῶν καλλιεργουμένων ἐδαφῶν ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐξαιρετικῶς ὑψηλὴν στρεμματικὴν ἀπόδοσιν. Σημειωτέον ὅμως ὅτι τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς σίτου κατὰ τὸ 1964 ἐμφανίζεται ἐκτάκτως ὑψηλόν, διότι ἡ σύγκρισις γίνεται πρὸς τὴν λόγῳ δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν, χαμηλὴν ἐσοδείαν τοῦ προηγουμένου ἔτους 1963.

Ἡ κτηνοτροφικὴ παραγωγή, λόγῳ κυρίως τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν ἐντὸς τοῦ 1964, ἐσημείωσε μικρὰν μόνον αὔξησιν ἤτοι 2,0ο/ο ἔναντι 6,8ο/ο κατὰ τὸ 1963. Παρὰ τὴν παραγματοποιηθεῖσαν σχετικὴν πρόοδον εἰς τὸν τομέα τοῦτον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὁ ἐπιτευχθεὶς ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς ἐγχωρίου κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς εἶναι ὅλως ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ταχέως αὐξανομένων ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως εἰς κτηνοτροφικὰ προϊόντα.

Οὐσιωδῶς μεγαλυτέρα τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου προϊόντος τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως ἦτο καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις ἡ αὐξησις τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀγροτῶν. Τὸ εἰς τρεχούσας τιμὰς ἀγροτικὸν εἰσόδημα ηὐξήθη κατὰ 12ο/ο ἤτοι κατὰ ποσοστὸν οὐσιωδῶς ὑψηλότερον ἐκείνου τῆς αὐξήσεως εἰς σταθερὰς τιμάς, λόγῳ τῶν διαμορφωθεισῶν ὑψηλοτέρων τιμῶν. Εἰς περαιτέρω αὔξησιν τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀγροτῶν συνετέλεσαν καὶ αἱ πέραν τῶν τιμῶν ἀσφαλείας χορηγηθεῖσαι ἐνισχύσεις καθὼς καὶ αἱ εἰσροαὶ ἐμβασμάτων ἐκ τῶν εἰς Δυτικὴν Εὐρώπην ἐγκατεστημένων ἐργατῶν, αἱ ὁποῖαι παρουσίασαν μεγάλην ἄνοδον κατὰ τὸ 1964.

Ἡ συνεπείᾳ τῶν ὡς ἄνω ἐξελίξεων εἰς τὰ χρηματικὰ εἰσοδήματα ηὐξημένη ζήτησις ἐκ τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ἑτέρας ἐνισχυτικὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς συνολικῆς ζητήσεως, συνετέλεσεν εἰς ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου εἰς τὴν μεταποίησιν, τὸ εἰσόδημα τῆς ὁποίας τὸ 1964 ηὐξήθη κατὰ 10ο/ο ἤτοι ἐσημείωσε τὴν μεγαλυτέραν αὔξησιν τῆς τελευταίας δεκαετίας. Εἰδικώτερον ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ ηὐξήθη ἐντὸς τοῦ 1964 κατὰ 10,6ο/ο ἔναντι 7,4ο/ο τοῦ προηγουμένου ἔτους 1963, συμφώνως πρὸς τὸν δείκτην τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι συνεπείᾳ τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τὸ 1964 ἡ συμμετοχὴ τοῦ κλάδου τῆς δευτερογενοῦς παραγωγῆς εἰς τὸ συνολικὸν ἀκαθάριστον εἰσόδημα, ὑπερέβη διὰ πρώτην φορὰν ἐκείνην τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς.

Ἡ ἐνισχυτικὴ ἐπίδρασις ἐκ τῆς ηὐξημένης ζητήσεως καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἀνταναλλᾶται κυρίως εἰς τὴν σημαντικὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς τοῦ κλάδου τῆς χλωροστοῦραντουργίας (9,8ο/ο). Ἡ ἔντονος ἄνοδος (42,6ο/ο) τῆς παραγωγῆς τῶν βασικῶν μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν ὀφείλεται ἰδίως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐντὸς τοῦ 1964 ἐπραγματοποιήθη οὐσιαστικῶς ἡ ἔναρξις λειτουργίας τῆς παραγωγῆς χυτοσιδήρου. Ὁμοίως ἡ ἔναρξις λειτουργίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τοῦ ἐργοστασίου ἀζωτούχων λιπασμάτων συνετέλεσεν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ προϊόντος τοῦ κλάδου τῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, ἥτις θὰ καταστῆ περισσότερον οὐσιώδης κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Οἱ κλάδοι τῆς χλωροστοῦραντουργίας, τῶν μεταλλουργικῶν καὶ χημικῶν βιομηχανιῶν συνέβαλον κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου εἰς τὴν συνολικὴν αὔξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Ὑψηλὸν ρυθμὸν αὐξήσεως ἐπίσης παρουσίασαν αἱ βιομηχανίαι καπνοῦ (16,6ο/ο) καὶ αἱ βιομηχανίαι μεταλλουργικῶν προϊόντων (19,6ο/ο).

Αἱ ἐπενδύσεις εἰς κατοικίας ἐσημείωσαν ἐπίσης ὑψηλότερον ποσοστὸν αὐξήσεως ἐντὸς τοῦ 1964 (+21,8ο/ο) ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους (+14,5ο/ο).

Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων, ἐξ ἄλλου, ἀνελθὼν εἰς 9,5ο/ο εἰς σταθερὰς τιμὰς ἦτο σημαντικὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ ἰδίως ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ προηγουμένου ἔτους κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις εἶχον σημειώσει κάμψιν.

Ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων, διαπιστοῦται ὅτι αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὸν τομέα τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ὑδρεύσεως καὶ ἀποχετεύσεως παρουσιάζουν κατὰ τὸ 1964 λίαν ὑψηλὸν ποσοστὸν αὐξήσεως (39ο/ο περίπου), σημαντικὴ δὲ εἶναι ἡ αὔξησις τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὰς μεταφορὰς —ἐπικοινωνίας (15ο/ο περίπου). Μείωσις τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων ἐσημειώθη εἰς τὸν ἀγροτικὸν τομέα καὶ τὴν μεταποίησιν.

Ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι ἐξ ἄλλου, ἡ αὔξησις τῶν δαπανῶν ἀκπαιδεύσεως καὶ ἡ γενικωτέρα ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος τῆς παιδείας. Ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχει τονισθῆ εἰς τὸ παρελθόν, αἱ ἐπενδύσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα θεωροῦνται γενικῶς— καὶ τοῦτο ἰσχύει κατ' ἐξοχὴν διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν —ὡς ἐκ τῶν πλέον παραγωγικῶν καὶ